

Asia: VN/14717/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Edustaako vastaaja

Kuntaa

Voitte kirjoittaa lausuntonne palkkatukea koskien alla olevaan tekstikenttään

Helsinki kannattaa palkkatuen käytön suuntaamista aiempaa enemmän yksityisen sektorin työnantajille. Palkkatuki on tutkimusten valossa vaikuttava työvoimapalvelu erityisesti sen kohdistuessa yksityisten yritysten työnantajille.

On kyseenalaista, onko kannustavan rahoitusjärjestelmän valossa kannattavaa rajata työvoimaviranomaisten toimenpidevalikoimaa tiettyjen palveluiden heikon vaikuttavuuden perusteella. Kuntien toteuttaman työvoimapalveluiden järjestämistehtävän ytimessä on kannustava rahoitusmalli, mikä ohjaa työvoimaviranomaisia edistämään vaikuttavimpia työvoimapalveluita. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksissa tulisi lähtökohtana olla kannustavaan rahoitusjärjestelmään nojaaminen, työvoimaviranomaisen erilaisten toimien mahdollistaminen ja luottaminen siihen, että työvoimaviranomaiset toteuttavat vaikuttavia palveluita – omasta tahdostaan sekä rahoitusjärjestelmän kannustamana.

Samalla on nostettava epäkohta kunnan työttömyysturvan maksuosuuden jatkumisesta palkkatuetun työn aikana. Palkkatuki, erityisesti kohdennettuna yksityisille yrityksille, on todetusti vaikuttava työllisyyspalvelu. Palkkatuen käytössä työvoimaviranomainen maksaa jo merkittävän panoksen työttömän työllistymisen eteen, jonka lisäksi kunnan tulee rahoittaa myös työntekijän työttömyysturvamaksu palkkatuen keston ajalta.

Helsinki pitää hyvänä, että palkkatuki kunnille on mahdollista edelleen heikommassa työmarkkina-
asemassa olevien työttömien osalta. Kunnat toimivat vastuullisina työnantajina ja toteuttavat omalta osaltaan heikommassa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden paluuta takaisin työmarkkinoille. Mahdollisuus myöntää palkkatukea kunnalle vamman tai sairauden takia alentuneesti työkykyisen tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen palikkaamiseen

mahdollistaa kaupungin yhteiskuntavastuun toteuttamisen ja heikommassa asemassa olevien työllistymisen edistämisen.

On kuitenkin ongelmallista, että työssäoloehdon täytyminen näiden kahden poikkeuksen osalta kestää yhteensä 26 kuukautta tavanomaisen palkkatyön 12 kuukauden sijaan (10 kuukautta ilman työssäoloehdon kertymistä + 16 kuukautta 75 % työssäoloehdon kertymisellä).

Yhdenvertaisuuden kannalta on välttämätöntä, että palkkatuen myöntäminen mahdollistetaan myös jatkossa Helsingin kaupungille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen eriytettäviin tehtäviin, kuten esitysluonnoksessa on esitetty.

Esityksen taloudelliset vaikutukset työvoimaviranomaisen tehtävien rahoitukseen ovat virheelliset ja ne tulee korjata. Esitetty muutos palkkatuen myöntämismahdollisuuksiin ei vähennä työvoimaviranomaisten kustannuksia eikä muutoksella voida katsoa olevan vaikutusta hallitusohjelmassa päätetyn rahoitusleikkauksen myötä toteuttavaan kuntien tehtävien vähentämiseen.

Palkkatuen myöntäminen kunnalle ei ole ollut lakisääteinen tehtävä TE-toimistoille eikä sitä olla säädetty lakisääteiseksi tehtäväksi myöskään työvoimaviranomaisille. Kuntiin kohdistuvan palkkatuen poistaminen kuntien toimenpidevalikoimasta poistaa ainoastaan kunnille mahdollisen ja vapaaehtoisen tehtävän. Muutos ei poista minkäänlaista veloitetta kunnalta eikä siten vähennä kunnille annettuja tehtäviä. Muutos ei vähennä kuntien tai työvoimaviranomaisten kustannuksia tavalla, jolla voitaisiin katsoa olevan merkitystä valtionosuusrahoituksen kannalta.

On huomioitava tosiasiallinen ero kuntien tehtäviin nyt esitetyn muutoksen ja esimerkiksi kunnan työllistämisveloitteita koskevat säännöksiin kumoamisen (HE 13/2024 vp) osalta. Kunnan työllistämisveloitteen kumoaminen tosiasiallisesti poisti kunnalta lakisääteisen tehtävän ja vähensi täten kuntien tehtäviä ja kunnille koituvia kustannuksia. Nyt esitetty muutos palkkatukisääntelyyn ei tuota lainkaan samanlaista vaikutusta kuntien tehtäviin tai kuntien kustannuksiin.

Voitte kirjoittaa lausuntonne valmiuslakia koskien alla olevaan tekstikenttään

Helsinki kannattaa valmiuslain sääntelyyn ehdotettuja muutoksia, jotka selkeyttävät lain voimaannpanoa.

Koska valmiuslain mukaiset tehtävät ovat työvoimaviranomaisille ja kunnille uusia, tulee tehtävien vaatima rahoitus taata kunnille täysimääräisesti. Työvoimapalvelut siirtyvät kunnille aliresursoituina, sillä kuntien valtionosuuksiin siirtyvä rahoitus ei kata työvoimapalveluihin käytettyjä kustannuksia. Täten ei myöskään voida katsoa, että valmiuslain mukaiset tehtävät tulisivat katetuksi kuntien valtionosuuksiin tehtyjen lisäysten perusteella.

Salminen Kaarina
Helsingin kaupunki - Pormestari 4.7.2024 § 46